

1. Przedmiot i jego usytuowanie w systemie studiów

1. Jednostka prowadząca kierunek studiów	Instytut Nauk Społecznych i Ochrony Zdrowia
2. Nazwa kierunku studiów	Pielęgniarstwo
3. Forma prowadzenia studiów	Niestacjonarne – Ścieżka A
4. Profil studiów	Praktyczny
5. Poziom kształcenia	studia I stopnia
6. Nazwa przedmiotu	Opieka paliatywna
7. Kod przedmiotu	D10
8. Poziom/kategoria przedmiotu	przedmiot: kształcenia kierunkowego (pkk) D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej
9. Status przedmiotu	Obowiązkowy/ fakultatywny
10. Usytuowanie przedmiotu w planie studiów	Semestr II
11. Język wykładowy	Polski
12. Koordynator przedmiotu	mgr piel. Małgorzata Kulas
13. Odpowiedzialny za realizację przedmiotu	mgr piel. Małgorzata Kulas mgr Agnieszka Chlebuś

2. Formy zajęć dydaktycznych i ich wymiar w planie studiów

Liczba	Wykład W	Laboratorium m L	Ćwiczenia Ć	Seminariu m S	Zajęcia praktyczne ZP	Praktyka zawodowa PZ	Samokształceni e SA
Ogólna liczba godzin 50	10	-	-	-	10	30	-

3. Cele zajęć

C 1 – Opanowanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z pielęgniarstwa opieki paliatywnej.

4. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji wymagania wstępne:

Podstawowe wiadomości z zakresu patologii, podstaw pielęgniarstwa, badań fizykalnych, chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego.

5. Efekty uczenia się dla zajęć

L.p	Opis efektów uczenia się dla zajęć	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się – identyfikator kierunkowych efektów uczenia się
W_01	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	K_D.W01.
W_02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;	K_D.W02.
W_03	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie opieki paliatywnej;	K_D.W03.
W_04	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	K_D.W04.
W_05	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	K_D.W05.
W_06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	K_D.W06.
W_07	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	K_D.W07.
W_08	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	K_D.W08.
W_09	zasady organizacji opieki specjalistycznej -opieki paliatywnej;	K_D.W10.
U_01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	K_D.U01.
U_02	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	K_D.U02.
U_03	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	K_D.U03.
U_04	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	K_D.U06.
U_05	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	K_D.U07.
U_06	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	K_D.U08.
U_07	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	K_D.U09.
U_08	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	K_D.U15.
U_09	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	K_D.U16.
U_10	prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	K_D.U17.
U_11	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	K_D.U18.
U_12	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	K_D.U22.
U_13	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	K_D.U25.
U_14	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie	K_D.U26.

	lub na zlecenie lekarza;	
K_01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	K_D.K01.
K_02	przestrzegania praw pacjenta;	K_D.K02.
K_03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	K_D.K03.
K_04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	K_D.K04.
K_05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K_D.K05.
K_06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K_D.K06.
K_07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K_D.K07.

6. Treści kształcenia - oddzielnie dla każdej formy zajęć dydaktycznych (W –wykłady, L- laboratorium, Ć –ćwiczenia, ZP- zajęcia praktyczne, PZ – praktyka zawodowa)

Lp.	Tematyka zajęć – szczegółowy opis bloków tematycznych	Liczba godzin
Wykłady – Opieka paliatywna		
W1	Istota i organizacja opieki paliatywnej w Polsce.	1
W2	Jakość życia jako priorytet opieki paliatywnej.	1
W3	Podstawy kliniczne i opieka nad pacjentem z chorobą nowotworową w opiece paliatywnej	1
W4	Podstawy kliniczne i opieka nad pacjentem z chorobą nienowotworową o niepomyślnym rokowaniu	1
W5	Powikłania i skutki uboczne leczenia onkologicznego u pacjentów w stanach terminalnych.	1
W6	Podstawy farmakoterapii w opiece paliatywnej Problem bólu	1
W7	Problemy psychiczne, społeczne i duchowe pacjentów i ich rodzin Opieka komplementarna	1
W8	Rehabilitacja i fizjoterapia w opiece paliatywnej	1
W9	Dzieci i młodzież w opiece paliatywnej Komunikacja z pacjentem i jego bliskimi.	1
W10	Zagadnienia etyczno-prawne w opiece paliatywnej Opieka nad chorym w okresie umierania i agonii	1
	Razem	10
Zajęcia praktyczne		
ZP1	Diagnoza zapotrzebowania na wsparcie u pacjenta .	2
ZP2	Planowanie i realizacja opieki nad pacjentem w terminalnej fazie choroby nowotworowej nad pacjentem i jego rodziną.	3
ZP3	Łagodzenie objawów somatycznych i psychicznych u pacjentów objętych opieką paliatywną	3
ZP4	Opieka wspomagająca – rola i zadania pielęgniarki.	2
	Razem Uwaga Zajęcia praktyczne 15godz w warunkach rzeczywistych/ 5godz w warunkach symulowanych	10
Praktyka zawodowa		
PZ1	Przyjęcia pacjenta do oddziału, hospicjum.	5

PZ2	Diagnoza stanu i planowanie opieki . Realizacja działań pielęgnacyjnych i wspierających	10
PZ3	Realizacja procedur i interwencji pielęgniarstwa łagodzących objawy somatyczne i psychiczne u pacjentów objętych opieką paliatywną	10
PZ4	Udzielanie wsparcia i edukacja rodziny	5
	Razem	30

7. Metody weryfikacji efektów uczenia się /w odniesieniu do poszczególnych efektów/

Symbol efektu uczenia się	Forma weryfikacji						
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawdzian wejściowy	Prezentacja umiejętności	Inne
K_D.W01.			X				
K_D.W02.			X				
K_D.W03.			X				
K_D.W04.			X				
K_D.W05.			X				
K_D.W06.			X				
K_D.W07.			X				
K_D.W08.			X				
K_D.W10.			X				
K_D.U01.						X	X
K_D.U02.						X	X
K_D.U03.						X	X
K_D.U06.						X	X
K_D.U07.						X	X
K_D.U08.						X	X
K_D.U09.						X	X
K_D.U15.						X	X
K_D.U16.						X	X
K_D.U17.						X	X
K_D.U18.						X	X
K_D.U22.						X	X
K_D.U25.						X	X
K_D.U26.						X	X
K_D.K01.						X	X
K_D.K02.						X	X
K_D.K03.						X	X
K_D.K04.						X	X
K_D.K05.						X	X
K_D.K06.						X	X
K_D.K07.						X	X

8. Narzędzia dydaktyczne

Symbol	Forma zajęć
Wi	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną;
Ćs	Ćwiczenia w warunkach symulowanych;
Zp	Zajęcia praktyczne; praktyka zawodowa

9. Ocena osiągniętych efektów uczenia się

9.1. Sposoby oceny

Ocena formująca

F1	Zaliczenie z oceną w II sem
F2	Pisemne zaliczenie procesu pielęgnowania w trakcie zajęć praktycznych
F3	Pisemne zaliczenie procesu pielęgnowania w trakcie praktyk zawodowych

Ocena podsumowująca

P1	Zaliczenie wykładów - kolokwium F1
P3	Zaliczenie zajęć praktycznych –F2
P4	Zaliczenie praktyk zawodowych - F3

9.2. Kryteria oceny

	Symbol efektu uczenia się	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	K_D.W01. K_D.W02. K_D.W03. K_D.W04. K_D.W05. K_D.W06. K_D.W07. K_D.W08. K_D.W10.	Uzyskanie z sprawdzianu pisemnego/ kolokwium/sprawdzianów wejściowych 51-60% ogólnej liczby punktów	Uzyskanie z sprawdzianu pisemnego/ kolokwium/sprawdzianów wejściowych 61-70% ogólnej liczby punktów	Uzyskanie z sprawdzianu pisemnego/ kolokwium/sprawdzianów wejściowych 71-80% ogólnej liczby punktów	Uzyskanie z sprawdzianu pisemnego/ kolokwium/sprawdzianów wejściowych 81-90% ogólnej liczby punktów	Uzyskanie z sprawdzianu pisemnego/ kolokwium/sprawdzianów wejściowych 91-100% ogólnej liczby punktów

Umiejętności	<p>K_D.U01. K_D.U02. K_D.U03. K_D.U06. K-D.U07. K_D.U08. K_D.U09. K_D.U15. K_D.U16.. K_D.U17. K_D.U18. K_D.U22. K_D.U25. K_D.U26.</p>	<p>Zaliczenie przećwiczonej umiejętności w warunkach symulowanych. Poprawne wykonanie zleconego zadania praktycznego, dopuszczalne błędy, które nie wpływają znacząco na rezultat końcowy. Stosuje umiejętności w sytuacji typowej po ukierunkowaniu.</p>	<p>Zaliczenie przećwiczonej umiejętności w warunkach symulowanych Poprawne wykonanie zleconego zadania praktycznego w trakcie praktyk. Podejmowanie prób wskazania związków przyczynowo- skutkowych. Stosuje umiejętności w sytuacji typowej.</p>	<p>Zaliczenie przećwiczonej umiejętności w warunkach symulowanych Poprawne wykonanie zadania praktycznego w trakcie praktyk, wskazanie związków przyczynowo- skutkowych. Stosuje umiejętności w sytuacji problemowej po ukierunkowaniu.</p>	<p>Zaliczenie przećwiczonej umiejętności w warunkach symulowanych Poprawne wykonanie zleconego zadania praktycznego w trakcie praktyk,, wskazanie związków przyczynowo- skutkowych, racjonalne ich uzasadnienie. Stosuje umiejętności w sytuacji problemowej.</p>	<p>Zaliczenie przećwiczonej umiejętności w warunkach symulowanych poprawne wykonanie zleconego zadania praktycznego w trakcie praktyk. Wskazanie związków przyczynowo- skutkowych i rozwiązań opartych na analizie informacji z różnych źródeł. Stosuje umiejętności w sytuacji problemowej.</p>
Kompetencje społeczne	<p>K_D.K01. K_D.K02. K_D.K03. K_D.K04. K_D.K05. K_D.K06. K_D.K07.</p>	<p>Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, z powierzonych obowiązków wywiązuje się. Wykazuje postawy pożądane w zawodzie</p>	<p>Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela. Woli pracować w grupie Podejmuje próby rozwijania kompetencji pożądanych w zawodzie. W relacji z pacjentem wykazuje empatię i postawę poszanowania godności</p>	<p>Student odpowiedzialny, samodzielny. Wykazuje zaangażowanie i aktywność w czasie zajęć. Powierzone zadania wykonuje starannie i dokładnie. Wykazuje własną inicjatywę. Rozwija kompetencji pożądanych w zawodzie. W relacji z pacjentem wykazuje empatię i postawę poszanowania godności</p>	<p>Student odpowiedzialny, aktywny, chętnie podejmuje się realizacji dodatkowych zadań. Poszukuje możliwości rozwoju i zawodowego i osobistego. W relacji z pacjentem wykazuje empatię, postawę poszanowania godności oraz atencji.</p>	<p>Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, chętnie podejmuje się realizacji dodatkowych zadań. Poszukuje możliwości rozwoju i zawodowego i osobistego. Potrafi zorganizować i pokierować pracą grupy. W relacji z pacjentem wykazuje empatię, postawę poszanowania godności oraz atencji</p>

10.Literatura podstawowa i uzupełniająca

Podstawowa:

1. K. de Walden-Gałaszko, A. Kaptacz Pielęgniarstwo opieki paliatywnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016
2. E. Krajewska-Kułak, T. Dzierżanowski, D. Krzyżnowski, M. Cybulski. Opieka paliatywna. Poradnik dla lekarzy i pielęgniarek rodzinnych oraz rodzin pacjentów. Wydawnictwo Difin, 2017
3. Anna Koper, Krzysztof Jan Koper. Problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobą nowotworową i opieka interdyscyplinarna. Wydawnictwo PZWL, 2021.
4. Marta Łuczyk, Barbara Ślusarska, Zdzisława Szadowska-Szlachetka. Standardy i procedury w pielęgniarstwie onkologicznym. Wydawnictwo PZWL 2017
5. R. Iwański, E. Sielicka, A. Jarzębińska. Opieka paliatywna i hospicyjna w ujęciu społecznym i ekonomicznym. Wydawnictwo CeDeWu, 2018.

Uzupełniająca:

1. Anna Koper, Krzysztof Jan Koper. Pielęgniarstwo onkologiczne. PZWL 2020
2. Dariusz Bazaliński, Maria Kózka. Odleżyny w praktyce klinicznej. Zapobieganie i leczenie. Wydawnictwo PZWL 2021
3. R. Iwański, E. Sielicka, A. Jarzębińska. Opieka paliatywna i hospicyjna w ujęciu społecznym i ekonomicznym. Wydawnictwo CeDeWu, 2018.
4. Krzysztof Jan Koper. Żywnienie w chorobie nowotworowej. Wydawnictwo PZWL, 2021.

11.Macierz realizacji zajęć

Symbol efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektów zdefiniowanych dla programu	Cele zajęć	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Symbol oceny
K_D.W01.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	C 1	W_5,12	Wi	F1
K_D.W02.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwiej nad pacjentami w wybranych chorobach;	C 1	W_3-4	Wi	F1
K_D.W03.	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie paliatywnym;	C 1	W_1	Wi	F1
K_D.W04.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia;	C 1	W_1	Wi	F1
K_D.W05.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	C 1	W_6-7	Wi	F1
K_D.W06.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	C 1	W_3-14	Wi	F1

K_D.W07.	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	C 1	W_3-14	Wi	F1
K_D.W08.	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	C 1	W_2,8,11	Wi	F1
K_D.W10.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (paliatywnej);	C 1	W_1,15-16	Wi	F1
K_D.U01.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	C 1	ZP_1-4 PZ_1-4	Wi	F2 F3
K_D.U02.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	C 1	ZP_1-4 PZ_1-4	Wi	F2 F3
K_D.U03.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	C 1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3
K_D.U06.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	C 1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3
K_D.U07.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	C 1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3
K_D.U08.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	C 1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3
K_D.U09.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	C 1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3
K_D.U15.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	C1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3
K_D.U16.	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	C 1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3
K_D.U17.	prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	C 1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3
K_D.U18.	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego,	C1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3

	dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgniacyjnego;				
K_D.U22.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	C1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3
K_D.U25.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	C 1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3
K_D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	C1	ZP_1-4 PZ_1-4	Ćs, Zp	F2 F3
K_D.K01.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	C1	ZP_1-4 PZ_1-4	Zp Ćs	F2 F3
K_D.K02.	przestrzegania praw pacjenta;	C1	ZP_1-4 PZ_1-4	Zp Ćs	F2 F3
K_D.K03.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	C1	ZP_1-4 PZ_1-4	Zp Ćs	F2 F3
K_D.K04.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	C1	ZP_1-4 PZ_1-4	Zp Ćs	F2 F3
K_D.K05.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	C1	ZP_1-4 PZ_1-4	Zp Ćs	F2 F3
K_D.K06.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	C1	ZP_1-4 PZ_1-4	Zp Ćs	F2 F3
K_D.K07.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	C1	ZP_1-4 PZ_1-4	Zp Ćs	F2 F3

12. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	10
Udział w ćwiczeniach	-
Udział w laboratoriach	-
Praktyka zawodowa	30

Zajęcia praktyczne	10
Udział w konsultacjach	5
Udział nauczyciela akademickiego w egzaminie	2
Suma godzin kontaktowych	57
Samodzielne studiowanie treści wykładowych/ Samokształcenie	5
Samodzielne przygotowanie do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne	5
Przygotowanie do konsultacji	5
Przygotowanie do kolokwium	5
Suma godzin pracy własnej studenta	20
Sumaryczne obciążenie studenta	77
Obciążenie studenta zajęciami kształtującymi umiejętności praktyczne	40
Procentowy udział godzin kontaktowych i pracy własnej studenta	
Godziny kontaktowe	74
Samokształcenie i praca własna studenta	26

Zatwierdzenie karty przedmiotu do realizacji

Odpowiedzialny za przedmiot:

Dyrektor Instytutu:

Przemysław, dnia